

Allmänbelysning

Allmänbelysningen skall ge tillräcklig belysning såväl i det inre som det yttre och perifera synfältet. För att undvika direkt bländning mot ögat bör ljuskällorna vara avskärmade. Belysningen bör alltid planeras redan vid projekteringen av bygget, av en elkonsult eller av utbildad personal i byggföretaget.

Tyvärr är det idag vanligt att allmänbelysningen planeras och dimensioneras för 10 lux mot rekommenderade 100 lux. Den ljuskällan som rekommenderas för allmänbelysningen är kompaktlysrör, istället för glödlampsslingor och halogenljus. Kompaktlysrören förbrukar mindre energi och har dessutom lägre luminans som minskar risken för bländning. Armaturen bör också vara försedd med jordade uttag för att ge tillgång till el för platsbelysning mm.

- En enkel tumregel säger att 300 lumen per kvadratmeter ger 100 lux.

Belysningsordlista

Begrepp	Beskrivning
Belysningsstyrka	Ett mått på hur mycket ljus som träffar en yta. Enheten för belysningsstyrka är lux ($\text{lux} = \text{lm}/\text{m}^2$).
Färgtemperatur	Anges i kelvin (K)
Ljusflöde	Det flöde som erhålls när strålningsflödet värderas mot ögats känslighet. Mäts i enheten lumen (lm).
Ljusstyrka	Ljusflöde per rymdvinkelenhet. Ljusstyrkan visar vilken intensitet ljuset från en ljuskälla eller armatur har i en viss riktning. Mäts i enheten candela (cd).
Luminans	Anger hur mycket ljus som reflekteras tillbaka mot ögat. Enheten för luminans är candela per kvadratmeter (cd/m^2).
Lumen	se Ljusflöde
Lux	se Belysningsstyrka

Arbetsplatsens utformning ur Arbetsmiljöverkets AFS 2000:42 och AFS 2003:1

Vad säger lagen om belysning?

Allmänna regler

12 § Belysning skall planeras, utföras och underhållas samt undersökas och bedömas i den omfattning som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

13 § Belysning skall anpassas till de arbetandes olika förutsättningar och de synkrav som arbetsuppgifterna ställer. Belysning skall ha en för den enskilde lämplig fördelning och riktning. Bländning skall undvikas så långt det är möjligt.

14 § Belysning och arbetsplatsens utformning skall vara sådana att man med tillfredsställande säkerhet och utan onödiga anpassningssvårigheter kan förflytta sig mellan eller i olika lokaler eller arbetsområden med skilda belysningsförhållanden.

Ljuskällor och belysningsanläggningar

15 § En ljuskällas återgivning av färg skall vara lämplig för arbetsuppgiften. Belysning skall vara utformad så att varningsskyltar, nödstoppdon och liknande är lätta att uppfatta.

16 § Belysning skall vara utformad så att besvärande flimmer inte uppstår. Exponering för UV-strålning från belysning får inte innebära risk för ohälsa.

17 § Åtgärder skall vidtas för att förhindra att olycksfall inträffar på grund av att rörliga maskindelar, arbetsobjekt eller liknande föremål skenbart verkar röra sig långsamt eller stå stilla när de betraktas i periodiskt varierande belysning.

